

In memoriam

Op 31 januari 2002 is in zijn woonplaats Huizen Prof. Dr. K. H. Voous overleden. Professor Voous was oud-hoogleraar dierkunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam (1955-1975). Hij was een internationaal erkend ornitholoog en publicist.

De basis voor zijn kennis- en belangstelling voor de natuur werd gevormd tijdens zijn jaren bij de N.J.N. in Amsterdam. Later studeerde hij biologie aan de Gemeente-Universiteit van Amsterdam (1938-1945), waarna hij conservator vogels werd van het Zoologisch Museum Amsterdam (1946-1963). Daar ontwikkelde hij zijn interesse voor de zoögeografie en in het bijzonder de geografische verspreiding van vogels. Op dit terrein schreef hij diverse boeken, waaronder zijn proefschrift over de historische verspreiding van de Grote Bonte Specht (1947), een boek over de vogels van de Nederlandse Antillen (1955), en een fraai geïllustreerd standaardwerk 'Atlas van de Europese vogels' (1960).

Zijn bijzondere wetenschappelijke belangstelling gold de dier-systematiek, in het bijzonder de taxonomische rangordening van vogels naar orde en familie, soort en ondersoort. Op dit vlak stelde hij een internationaal gezaghebbende lijst samen van de vogels van het noordelijk halfrond (1977). Naast zijn talrijke wetenschappelijke publicaties op ornitho-geografisch terrein schreef hij gedurende vele jaren talloze artikelen voor een groter publiek in het blad van

Vogelbescherming, handelend over roofvogels en over moerasvogels, die later gebundeld werden in de boeken 'Roofvogels en uilen van Europa' (1986) en 'Moerasvogels van Europa' (1992). Vanaf de tweede helft van de jaren tachtig werkte hij aan een biografisch naslagwerk over de ontwikkeling van de Nederlandse ornithologie, in de vorm van levensbeschrijvingen van zo'n 550 Nederlandse beroepsornithologen en vogelaars ('In de ban van vogels', 1996). Als postume laatste publicatie zal een geheel bijgewerkte uitgave over de vogels van de Nederlandse Antillen verschijnen, waar hij nog kort voor zijn dood de laatste hand aan legde.

Professor Voous speelde een belangrijke rol in de nationale en internationale natuur- en vogelbescherming, en vervulde op dat terrein tal van bestuurlijke functies. Zo bracht hij een fusie tot stand van de sinds 1911 gescheiden optrekkende Nederlandse Ornithologische Vereniging en de Club van Nederlandse Vogelkundigen (1957). Hij was lid van de Natuurbeschermingsraad en mede-organisator van het Natuurbeschermingsjaar 1970. Vanaf de jaren zestig kwam hij in het bijzonder op voor de bescherming van roofvogels, weidevogels en ganzen. Voor zijn werk ontving hij verscheidene erelidmaatschappen, onder meer van Vogelbescherming Nederland en van de Britse- en de Nederlandse

Ornithologische Unie. Hij was ook jarenlang lid van onze vogelwerkgroep en bij de viering van het vijftienvig jarig bestaan van de vogelwerkgroep, in 1992, was hij een van de mensen die wegens bijzondere verdienste op het gebied van natuurstudie en natuurbescherming door ons geëerd werden met een speciaal voor hen vervaardigde oorkonde. In onze jubileumuitgave '25 jaar vogels in het Gooi', stond het volgende stukje van de hand van Prof. Voous zelf: *'Wanneer wij als eenvoudige vogelvrienden ons inspannen om de soortenrijkdom rondom ons te ontwarren en daarin ontspanning en recreatie vinden, als wij ons druk maken om ogenschijnlijke futiliteiten als pootkleur, vleugelformule, wenkbrauwstreepjes of donkere vlekken boven of onder het oog van een nietig vogeltje, dat zich tussen de bladeren verschuilt of maar niet stil wil zitten, kan het ons een troost zijn, zowel een stimulans zijn, dat wij al kijkende en ons verwonderende, de diepste en wezenlijkste problemen van de kosmos voor ons hebben. Op zulke ogenblikken kan het vogelwaarnemen ons van binnen een warm gevoel geven.'* Het stukje is hier herhaald omdat niet treffender kan worden aangegeven hoezeer de natuur en in het bijzonder de vogels Prof. Voous ter harte gingen. Namens de vogelwerkgroep wens ik nabestaanden en vrienden veel sterkte toe bij het verwerken van dit verlies.

ROB KOLE